

Időzített bomba a torony alatt

Kisebbségből igen, iránytű nélkül nem lehet kormányozni – Tejtestvérekkel vagyunk körülveve, s a velük való értelmes kapcsolat a korábbi süket internacionalizmussal szemben létkérdés. A jövő záloga – Fölösleges minden beruházónak újra és újra végigjárnia ugyanazt az utat, amíg megszerzik a geotermikus energia hasznosításához szükséges tapasztalatokat

Plénium előtt a Gorbacsov-tervezet

Csütörtökön délelőtt Moszkvában megkezdődött az SZKP KB pléniuma, amelyen a fő téma a párt új programja. Mihail Gorbacsov ötvenperces előadói beszédével kezdte meg a kétnaposra tervezett ülést. A szokottnál némileg rövidebb beszédében a főtítár az új pártprogram tervezetét vázolta és kitért az SZKP-n belüli kialakult helyzetre is. A párt sajtóközpontjának munkatársa azt közölte az MTI-vel, hogy a délelőtti ülés során nem került sor igazán hevés vitára. A felszólalók sorában a rjazanyi párttitkár bírálta elsőként a programtervezetet, mivel az nézete szerint nem domborítja ki kellőképpen a marxizmus-leninizmus eszméit. Vele ellentétben a mokdáviai első titkár Gorbacsóvt támogatva védelmezte a programot.

Délelőtt szólalt fel Jurij Prokofjev is. Az SZKP sajtóirodájának munkatársa beszédéből azt emelte ki, hogy a moszkvai pártszervezet vezetője leesen bírálta a Pravdát, amiért az utóbbi időben a lap hasábjain háttérbe szorultak a párt belső helyzetével foglalkozó cikkek, információk. Figyelemre méltó, hogy Prokofjev a nevében is független Nyezaviszimaja Gazeta című lapot hozta fel példaként a Pravdával szemben.

Az MTI moszkvai irodájának értesülése szerint az ülésen a programtervezet feletti vita mellett

Irakiak ezrei hagyták el Bagdadot tegnap, az iraki nukleáris berendezésekre vonatkozó összes információ közlésére megadott ENSZ-határidő lejártának napján. Mint ismeretes az Egyesült Államok, Franciaország és Nagy-Britannia az Irak elleni légitámadások felújításával fenyegette meg Szaddam Huszeint, ha Bagdad nem szolgáltatja ki az atomfegyverkutató terén elért eredményeit. Eközben – az augusztusi invázió óta először – olajszállító tankhajók indulnak útnak Kuvaitból. Az olajexporthoz Londonból béreltek hajókat.

Megfigyelők jó jelnek ítélik azt a tényt, hogy Jugoszlávia jelenlegi belpolitikai helyzetében is vállalja a hétvégi dubrovnikai Pentagonale-csúcstalálkozón való részvételt. A találkozó egyébként Hexagonaléra bővül, minthogy teljes jogú tagként Lengyelország is csatlakozik a szervezethez.

Magyar-szovjet katonai tárgyalásokat tartottak Budapesten. A két ország védelmi minisztériumai kifejezték készségüket a közeljövőben kidolgozandó együttműködési megállapodás aláírására.

Tegnap, az Egyesült Államok-beli Miami-ban, nyolcvanöt éves korában elhunyt Isaac Bashevis Singer Nobel-díjas amerikai író. Singer 1978-ban kapta meg az irodalmi Nobel-díjat a zsidók megpróbáltatásait bemutató regényeiért.

két kérdés kerül még napirendre: a párt részéről delegált – kilépett vagy elhunyt – népképviselői helyek betöltése, valamint „szervezeti kérdések”. (MTI)

Az EK-megfigyelők biztonsága

Rendkívül aggasztónak minősítette csütörtökön a jugoszláv válságot a francia, a német és a luxemburgi külügyminiszter. A jugoszláv tűzszüneti megállapodást közvetítő európai „trojka” tagjai a bajorországi Bischofsgrünben vitatták meg a legújabb fejleményeket és álláspontjukról levélben tájékoztatták – az EK elnöki tisztét jelenleg betöltő – Hollandia külügyminiszterét.

A holland külügyminisztérium képviselője csütörtökön arról tájé-

koztatta a Tanjug hágai tudósítóját, hogy a hétfői tanácskozáson a külügyminiszterek hozzák meg a végső döntést az EK-megfigyelők tevékenységének kibővítéséről. Mindenesetre a polgári megfigyelők csak azzal a feltétellel terjesztik ki működésüket Horvátországra, hogy az összes érdekelt fél szavatolja biztonságukat, illetve a tűzszünet betartását – mondotta az illetékes.

A tót és a hanyattesés

„Magyarország – ha másért nem is, legalább saját geopolitikai fekvésére, valamint a környező nemzetekkel való együttélés tapasztalataira tekintettel – most már visszafoghatná a maga nemzeti egocentrizmusát” – olvasható a bói erőművita kapcsán a Pozsonyban megjelenő Narodna Obroda című lap csütörtöki számában.

A cikkíró úgy látja, hogy „Budapestén egyesek ha nem is az egész Felvidéket, de legalább Csallóközt a sajátjuknak tekintik”.

A Narodna Obroda szerint sok magyar újságíró „olajat önt a tűzre”. Példaként a Magyar Hírlap keddi számában megjelent somorjai külföldi tudósítását hozza fel a pozsonyi újság, különösen sérelmesnek tartva a szlovák népet megalázó közmondást a Magyar Hírlap írásából (amelynek szerzője megjegyezte, hogy a környezetvédelmi tüntetés körül ténykedő rendőröknek a sajtó jelenléte láthatólag „úgy hiányzott, mint üveges tótnak a hanyattesés”).

A Narodna Obroda fölveti: vajon milyen képet vágnának a magyarok, ha valaki a „buta hun” kitéttel viszonozná e „gesztust”. A szlovák lap szerint a magyarok nyilván megsértődnének, ha valamelyik

szlovák sajtótermék egy kimeresztett szemű magyar pusztai pásztorról közölne fotót, amint a háttérben szintén kimeresztett szemű magyar ökrök – esetleg egy sertéskonda – bámulná a franciák által felajánlott atomerőmű két blokkját. Magyarország „vehemenciáját” a Narodna Obroda cikkírója egyenesen „undorítóknak” tartja. (MTI)

Lódzi küldöttség Szegeden

Önkormányzati delegáció érkezett hozzánk a lengyelországi Lódból a Csongrád megyei közgyűlés meghívására. A küldöttséget Jerzy Janiczak megyei alispán vezeti, a delegáció tagjai: Benedycki Czuma, az általános ügyek irodavezetője, Leszek Brzozowsky, az aleksandrowi önkormányzat képviselője. A vendégek tájékoztódtak a magyarországi megye szerepének megváltozásáról, a területi önkormányzat feladatairól. A delegáció tagjai szerdán Ópusztaszerre és Csongrádra látogattak, hogy a települési önkormányzat munkájával ismerkedjenek. Tegnap bekapcsolódtak a megyei, illetve a Szeged városi közgyűlés munkájába. A területi önkormányzat vezetőivel a gazdasági és a kulturális kapcsolatok bővítéséről tárgyaltak. A lódzi küldöttség ma Mórahalom polgármesterével és önkormányzati képviselőivel találkozik, majd elutazik a megyéből.

TARTALOM

Interjú Raffay Ernővel	2
Beszámoló a megyei közgyűlésről	2
Annus József a Tiszatájáról	3
Egérfogó	3
A termálenergiáról	4
Nyilatkozik a Csillagjás koreográfusa	5
A triatlon a XX. század csodája	6
Szabó Magdolna tárcája	12

SZOMBATI MAGAZINUNKBAN

- bemutatjuk az orvostudományi egyetem rektorát,
- az állami gondozottak indulásának nehézségeit villantjuk föl,
- a helyesnek mondott életmódra adunk tippet.

Szemünk fénye

Szabó Lukács debreceni országgyűlési képviselő kezdeményezésére nyolcvan hodáki fiatalot szállító autóbuszok érkeztek a Hajdúság fővárosába. Városi családok fogadták be az erdőmunkások és ingázó bányászok iskoláskorú gyermekeit. Kiknek szülei a fekete emlékü marosvásárhelyi március napjaiban nem fogták föl, milyen dicstelen szerepet szántak nekik a fölbujtók. Sütő András szemévilágát Debrecenben próbálják visszaadni. A kísérlet sikerülni fog, mivel a hodáki ifjanc lélek éppúgy nem „magyarfaló”, miként a debreceni (avagy marosvásárhelyi) fiatal sem „románfaló”. Könnyen dekekezhetnének – talán hosszabb távon is – a romlatlan emberek révén a kétoldalú kapcsolatokat bójtöltető nacionalizmus ellen, ha a magát kulturálisnak álcázó egyesületek (lásd: Vatra) nem igyekeznének megtorpedözni mindenmű építkezést, a sokoldalúan művelt főkötő való félelem jegyében. Sütő András szeme sok-sok fölnyílt gyermekszemben tükröződne – s azt nyugodtan megelőlegezhetjük, hogy a lét első élményei objektívan végigkísérik az embert...

Hodák és Libánfalva számunkra, e hír vételéig, a vak agresszivitás jelképe volt. Lám, az elszabadított indulatok kezelési módja kisközösségi szinten adott; akadnak vállalkozó kedvű partnersaládók, akik képesek beleélni magukat a történelmi helyzetbe...

...Körögy és Szentlászló, az utóbbi napok legtöbbet emlegetett jugoszláviai helységnevei az agresszió áldozataként kerültek be a közrudatba. Az indulatok még az anyaországban is kétfajta előjellel tarthatók számon. A lenyegről mintha megfeledekznénk... A kórógyiak gyermekei Csillebércen nyaralnak. A tévé- és rádióhíradások ismeretében ez inkább mentési akciónak nevezhető, ezt a kórógyi közösség fogalmazhatja meg a leghitelesebben. Csak meg kell kérdezni tőlük...

A hodáki gyermek annak köszönheti magyarországi útját, hogy szülei törzsi ösztönöket szabadított föl a még mindig fölátlatlan politikai manipuláció. A kórógyi útját az önvédelem készítette elő.

Aki nem az értelem fényét keresi e két esetben, az meggyőződése szerint sohasem fogja megérteni, mit jelent egy kisebbségnek Sütő András kemefénye. Avagy az egyszerű kórógyi polgár, a kisebbség szorványában élő földműves szeme világa. Bizalmamat erősíti a gyermekeket befogadók népes tábora. A segítő kézhez társuló tolerancia.

„A polgármestert nem lehet leváltani, ha ő maga nem akar félreállni”

Belső elhárítás a Városházán?

Rendhagyó módon indult a díszteremben a közgyűlés tegnapi ülése. Koha Róbert még 9 óra előtt jelezte: tűzserkezetet készülnék begyűjtani.

A konzervatív frakció vezetője nyolc pontba fogalmazott szöveget olvasott fel a polgármesternek, ebben tulajdonképpen hatáskörének túllépésével vádolta dr. Lippai Pált: vezetői stílusában diktatorikus vonásokat vélt felfedezni, s hangot adott a képviselők egyéni, illetve a közgyűlés kollektív sérelmeinek. Koha Róbert azt tudakolta, a polgármester az irodavezetők kinevezésénél figyelembe vette-e a minősítő bizottságok véleményezését; milyen alapon delegált bizonyos embereket az önkormányzati érdekeltsgű gazdasági társaságokba; az elmúlt ülésen miért nem közölte a karzatra bevonuló litván parlamenti küldöttséget; a képviselők mi okból kapják az utolsó pillanatban kézhez a testületi ülések írásos anyagát; ki hatalmazta fel Tühegyi József alpolgármestert, hogy a dániai Krüger céggel opciós okiratot írjon alá, s így jelentős előnyökhöz juttassa másokkal szemben a majdani 10 milliárdos szennyvíztisztító beruházásnál; miért nem emelték a többi hivatalnokhoz hasonlóan a megbízott jegyző fizetését is; mi az oka annak, hogy a helyi egyéni országgyűlési képviselők még mindig nem kaptak irodát Szegeden; s végezetül: kik döntötték el, hogy a Crvena Zvezda soron következő kupamérkőzését a Tisza-parti stadionban játszhatja?

Dr. Lippai Pál a törvény betűjével válaszolt: úgy vélte, a képviselőknek az indulatok felkorbácsolása előtt saját – közgyűlési – hatáskörét is illene ismerniük, s kijelentette, a jövőben is élni kíván a törvény által biztosított jogaival, s ahol erre adott a lehetőség, a vezetők továbbra is egyszemélyi döntéseket hoznak, az apparátus pedig a közgyűlés előzetes hozzájárulása nélkül folytatja szakmai – s ami a partneri viszonyokat illeti: tájékoztató jellegű – munkáját. (Bálint Ákos sportigazgató a hivatalnokai padosból nagy csodálkozással kérdezte a polgármestert: ezentúl minden sportrendezvény megszervezése előtt kérnie kell a testület jóváhagyását? Ám dr. Lippai Pál leintette: Ugyan, igazgató úr! Hát nem látja, mire megy ki a játék?) A kis számú, SZDSZ-Fidesz csoportot leszámítva, a közgyűlés dr. Lippai Pál válaszait nem fogadta el.

A polgármesteri beszámoló meghallgatása után Tühegyi Józsefet kísérelték meg sarokba szorítani. Ismét Koha Róbert emelkedett szólásra. A jegyző és az alpolgármester viszonyát elemezte, és utalt arra, hogy Tühegyi József többször, legutóbb egy vezetői értekezleten jelentette ki: dr. Tóth Lászlóval képtelen együtt dolgozni. Koha Róbert szerint az alpolgármesterek le kellene vonnia a megfelelő következtetéseket – ha a megbízott jegyzővel nem tud közösen munkálkodni, mondjon le. Közbeszólt azonban dr. Lippai Pál és nem adott módot Tühegyi Józsefnek, hogy álláspontját kifejtse. A polgármester aképpen nyilatkozott, hogy az állítás tendenciózus: s az ügyet elnapolta. Nem úgy dr. Szilvássy László: egy bizottság felállítását sürgette, amely kivizsgálná a történeteket – ám a polgármester a kért visszautasította. Balogh László is felállt, a polgármester viselkedését a képviselői jog durva megsértésének nevezte, s igen röviden véleményezte a helyzetet: Lippai Pál

visszaél azzal a bizalommal, amely őt a város vezetői székébe juttatta. A polgármester azt hangsúlyozta, hogy nem szabad a közgyűlésen belül konfrontációt erőltetni, ám az ügyrendi bizottság elnökének fellépésére Szilvássy doktor javaslatát mégiscsak felvette a tervezett napirendi pontok közé.

A konzervatív frakció, a hetek és az el nem kötelezettek sajtótájékoztatóra használták fel az ebédszünetet. A Városháza pincéjében Balogh László elmondta: időt adunk – eddig: többet mint száz napot. Koha Róbert úgy vélekedett, az alpolgármester ügyét dr. Lippai Pál hatalmi szóval lesöpörte az asztalról, egyszerűen átlépett a többségi véleményen. Nem vesznek részt a közgyűlés munkájában, mondotta, ha a hatásköri túllépéseket vizsgáló bizottság nem alakul meg; mert a szabályok, a törvények tisztelete és a tolerancia jellemzi általában a liberális magatartást, de ez itt nem divat. Báthly Gábor kifogásolta, hogy a város műszaki irányításába pályakezdő memóköt választottak, s hiányolta a tisztességes gazdasági versenyzetést: a mai vezetők a régi eseteiből mitsem okultak. Balogh László kiegészítette: meg kell akadályozni, hogy gazdasági pozíciókba barátsági alapon kerüljenek különféle személyek. Szilvássy László szerint a polgármesternek a törvény biztosította hatáskörét illetően értelmezési zavarai vannak, azok a jogosítványok, amelyeket magának vindikál, valójában nincsenek meg. Gyimesi Kálmán gyanította, a kulturális apparátust nem a szakmailag legalkalmasabb emberek vezetik. Az úgynevezett jegyző-ügyről Koha Róbert beszélt: egy munkahelyen nem kötelező a szeretet, de az együttműködés igen. Az alpolgármester azonosul egyes bizottsági elnököknek a megbízott jegyző iránti ellenszenvével, emellett dr. Tóth Lászlót nem látják el megfelelő mennyiségű

információval, de számon kérik rajta a munkát. Egyébiránt pedig képtelenek elfogadni, hogy momentán ő látja el a jegyzői teendőket. A mai lépést nem általános támadásnak szántuk, csupán figyelmeztetésnek, emelte ki Balogh László: Borvendég Béla hozzátette: kisebbségből igen, iránytű nélkül nem lehet kormányozni, nincs koncepció semmire. A felsoroltak okán nem lehet leváltani a polgármestert, foglalták össze a helyzetet, ha csak nem mond le önszántából. A többség csupán annyit akar, változtasson vezetői stílusán.

Valamivel délután 4 óra előtt a díszteremben maradt, s a visszavárgó képviselők végre megállapodtak napirendjükben, s a többségnek hosszas vita után sikerült keresztülvinnie, hogy a hatásköri túllépéseket vizsgáló bizottság felállításáról döntsön a közgyűlés.

Ám a mindenkit szemmel tartó belső kontrollcsoportról baljós távlatokat rajzoltak a képviselők. Jankó Attila például, Orwell nyomán, a többenél egyenlőbb állatokhoz, s a rossz emlékü csekához hasonlított. Dr. Lippai Pál úgy vélekedett, ha a közgyűlés feltétlenül szükségesnek tartja eme inkvizíciós bizottság létrehozását, akkor legalább a polgármester dönthessen annak személyi összetételéről. A konzervatívok közül többen azzal védtek álláspontjukat, hogy a jelen helyzetben – amelyet Thurzó Ferenc nemes egyszerűséggel csendes fojtogatásnak nevezett – mindenképpen szükségesnek tartják a hatásköri korlátok betartásának ellenőrzését.

A közgyűlés ebben a szellemben döntött, a belső kontrollcsoport elnökévé Mécs Imrét, tagjaivá Szemők Árpádot és Kosztolányi Józsefet választotta. Első jelentésüket szeptember közepén terjesztik a testület elé.